

Šolski center Srečka Kosovela Sežana
GIMNAZIJA IN EKONOMSKA ŠOLA

13. MEDNARODNI FESTIVAL VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA

MEDENI KRAŠKI DAN

(Raziskovalno - projektna naloga)

Avtorji: Karin Logar, Denis Kresevič, Rok Poljšak, Eleonora Ranova, Nejc Poles

Mentorica: Lena Dobrinja

Sežana, oktober 2015

ZAHVALA

Najprej se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri oblikovanju raziskovalno - projektne naloge. Zahvaljujemo se naši mentorici Leni Dobrinji, ki nas je usmerjala, spodbujala in nam strokovno pomagala pri izvedbi naloge. Radi bi se zahvalili tudi Axelu Luxi za izdelavo logotipa. Zahvaljujemo se tudi Jožetu Grudnu za intervju, igranja na posnetku in podcast; Eriku Plešku in Tjaši Kresevič za pomoč montaže in snemanja video posnetka.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so nam posredovali informacije, ki smo jih uporabili pri pisanju naloge in vsem ki so na kakršenkoli način pripomogli, da smo lahko sestavili nalogo.

POVZETEK

Šolski center Srečka Kosovela Sežana
Gimnazija in ekonomska šola
Stjenkova 3, 6210 Sežana
Tel: +386 05 7311
Fax: +386 5 7311 289
E-pošta: ss.srecko-kosovel@guest.arnes.si

NASLOV RAZISKOVALNE NALOGE: Medeni kraški dan

AVTORJI:

- Karin Logar
- Denis Kresevič
- Rok Poljšak
- Eleonora Ranova
- Nejc Poles

MENTORICA :

- Lena Dobrinja

Povzetek:

Dijaki 4. letnika ekonomskega tehnikuma smo v skladu z razpisom Turistične zveze Slovenije "Več znanja za več turizma" na temo "Zeleni turizem" izdelali raziskovalno - projektno nalogo z naslovom Medeni Kraški dan. Ideja je bila zasnovana na podlagi zamiranja čebelarstva, čeprav je za ohranitev čebel in dolgoletne tradicije poglobljenega pomena. Čebele so pomembne in smo zaradi vse večjih problematik, kot so umiranje le teh in vse manjše število čebelarjev, to temo tudi izbrali. Celotna tema je povezana z naravo in ker je vse manj ljudi osveščenih o delovanju čebel in kako so dejansko pomembne za naš planet smo tudi mi hoteli združiti turistični proizvod in navedeno problematiko. Povezali smo se s čebelarji ter različnimi društvi na področju čebelarstva. Naš namen je obuditi in ohranjati dolgoletno tradicijo in jo predstaviti vsem generacijam.

Ključne besede: medeni, čebelarstvo, čebele, čebelarji

Abstract:

Students of the 4th grade of the economic technical school have made a research project named »Medeni Kraški dan«, in accordance with the notice of Slovenian Tourist Association »Več znanja za več turizma« on the theme »Green Tourism«. The idea was designed on the basis of beekeeping trade, that is slowly dying, and the preservation of bees that are of great importance for us and the planet. We have chosen this topic because of importance of bees and the small number of beekeepers. The whole topic relates to the nature and it was made because fewer people are conscious about the functioning of bees and how they are actually important for our planet. That's why we have tried somehow to combine tourist product and this mayor issue. We have connected with the beekeepers and various associations in the field of beekeeping. Our aim is to revive and preserve the tradition and present it to all generations.

Keywords: honey, beekeeping, bee, beekeepers

KAZALO VSEBINE

1. UVOD.....	1
1. 1. Predstavitev izbrane teme.....	1
1. 2. Uporabljene metode pri raziskavi.....	1
1. 3. Opredelitev virov, uporabljenih v raziskavi.....	2
2. RAZISKOVALNI DEL NALOGE	3
2. 1. Primarna raziskava.....	3
2. 2. Sekundarna raziskava	3
2. 3. Povzetek raziskovalnega dela:.....	3
3. PROGRAM DELAVNIC V OŠ (3. teden v januarju):.....	4
3. 1. Aktivnosti, ki jih bomo izvajali na ta dan:.....	4
3. 2. Lokacija:.....	4
3. 3. Datum delavnic:	4
4. OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA:	5
4. 1. Predstavitev ideje:	5
4. 2. Turistični proizvod.....	5
4. 2. 1. Program »Medeni Kraški dan«.....	6
4. 3. Način trženja turističnega proizvoda	7
4. 4. Finančni načrt	8
4. 5. Terminski načrt	8
5. SKLEPNI DEL	9
6. VIRI	10

1. UVOD

Dijaki 4. letnika smeri ekonomski tehnik smo v skladu z razpisom Turistične zveze Slovenije "Zeleni turizem" izdelali raziskovalno projektno nalogo z naslovom Medeni kraški dan.

To idejo smo dobili, zaradi zamiranja čebelarstva, čeprav je za ohranitev čebel in dolgoletne tradicije poglavitnega pomena. Povezali smo se s čebelarji ter različnimi društvi na področju čebelarstva. Ker so med in drugi čebelji proizvodi naraven in zdrav proizvod, bi z njim vse generacije spodbudili k njihovi uporabi, in si tako izboljšali vitalnost in zdravje.

Čebele imajo velik pomen v naravi, saj oprahujejo. Ker pa jih je vse manj, moramo preprečiti upadanje njihovega števila. Potrebno jim je zagotoviti čim boljše življenjske pogoje, čebelarjem pa čim lažje upravljanje s čebelarstvo dejavnostjo. Zavedati se moramo, da čebele postajajo vse bolj ogrožena živalska vrsta.

»Če ne bi jedel medu, bi umrl 40 let prej!«
(Pitagora)

Organizirali bi Kraški medeni dan, na katerem bi se mladi in starejši ljudje imeli možnost družiti in doživeti dan vsakega čebelarja. Naš namen je obuditi in ohraniti dolgoletno tradicijo in jo predstaviti vsem generacijam. Predstavili bi jim problematiko čebelarjev in njihove proizvode, ki so pomembni za naše zdravje in tradicijo.

1.1. Predstavitev izbrane teme

Naša raziskovalno - projektna naloga je sestavljena iz več delov. Najprej smo opredelili metode raziskave in vire, uporabljene v nalogi. V raziskovalnem delu smo izvedli primarno in sekundarno raziskavo ter pridobljene rezultate uporabili pri izoblikovanju turističnega proizvoda. Večina rezultatov raziskovalnega dela bo prikazana v prilogah.

V osrednjem delu naloge je predstavljena zgodba in z njo povezan enodnevni turistični proizvod z imenom »Medeni kraški dan«, ki vključuje številne organizirane aktivnosti in zabavni program, ki naj bi se dogajal 20. maja 2016. Ta dan je predlagala Čebelarstva zveza Slovenije ob podpori Republike Slovenije OZN za svetovni dan čebel. Turista bomo seznanili s pridelavo medu in informacijami na temo čebelarstva. Poseben poudarek bo na njegovi dejavnosti, ki bo predstavljena na sobotnem dnevu 20. maja 2016 na Krasu.

1.2. Uporabljene metode pri raziskavi

Najprej smo izvedli kratko raziskavo in s tem pridobili potrebne informacije za oblikovanje turističnega proizvoda. Pri raziskavi smo uporabljali metode primarne in sekundarne raziskave.

PRIMARNA RAZISKAVA: pridobivali smo podatke namensko za raziskavo trga. prevladovale so: metoda anketiranja in intervju oziroma dopisovanje s kontaktnimi osebami.

SEKUNDARNA RAZISKAVA: že zbrane podatke smo uporabili za raziskavo trga. Pregledali smo razne knjige, spletne strani o Čebelarstvu Slovenije, čebelarstvu in uporabi medu.

1. 3. Opredelitev virov, uporabljenih v raziskavi

Poiskali smo veliko različnih informacij in virov, ki so nam pomagali pri pisanju raziskovalno - projektne naloge. Zbrali smo podatke o pomembnosti čebel in o uporabi medu in medenih izdelkov v vsakdanjem življenju.

Viri podatkov:

- **SPLET:**

Na internetu smo poiskali splošne informacije o čebelah, čebeljih pridelkih in dejavnosti čebelarstva. Poiskali smo kontaktne osebe in tudi možne razpise za pridobitev finančnih sredstev.

- **STROKOVNA LITERATURA:**

S pomočjo strokovnih revij in učbenikov smo iskali teoretična izhodišča, opredelitve, pojme in vsebine za raziskovalno nalogo.

- **ANKETE:**

Izdelali smo anketo in jo razdelili mimoidočim. Hoteli smo izvedeti ali so anketiranci seznanjeni z dejavnostjo čebelarstva in kako pogosto uporabljajo med kot prehransko dopolnilo.

- **USTNI VIRI:**

Pod ustne vire smo uvrstili ugotovitve z dopisovanj in intervjuji. Pisali in povprašali smo gospoda Jožka Grudna, ki je strokovnjak s področja obrti čebelarstva.

2. RAZISKOVALNI DEL NALOGE

2. 1. Primarna raziskava

Pri primarni raziskavi smo uporabili individualno anketo v ožjem smislu. Nanjo so odgovarjali anketiranci. Za to vrsto ankete smo se odločili, ker nam omogoča pridobitev objektivnejših odgovorov in anketirancu boljše poglobitev v vprašalnik.

Pri anketiranju smo izbrali ne slučajen vzorec. Oblikovali smo eno vrsto ankete. Med anketirance smo razdelili 112 anket. Želeli smo pridobiti podatke o tem ali so anketiranci seznanjeni z dejavnostjo čebelarstva in kako pogosto uporabljajo med kot prehransko dopolnilo. Z opravljeno analizo ankete smo prišli do rezultatov predstavljenih v prilogi številka 2.

2. 2. Sekundarna raziskava

Pri sekundarni raziskavi smo predvsem pridobivali podatke o čebelah, čebelarstvu, medu in medenih izdelkih. Njihove opise in različne vrste sestavkov lahko vidite v prilogah št. 4, 5, 6. Pomagali smo si večinoma s podatki iz interneta in strokovne literature. Izbrane podatke smo uporabili za raziskavo trga in s pomočjo sekundarne raziskave tudi naredili primarno.

2. 3. Povzetek raziskovalnega dela:

Na podlagi primarne in sekundarne raziskave smo za potrebe naše turistične ponudbe izvedli in pridobili naslednje podatke:

- ozaveščenost anketirancev z dejavnostjo čebelarstva in kako pogosto uporabljajo med kot prehransko dopolnilo;
- čebelje izdelke in njihovo uporabo;
- uporabo medu;
- opis čebel;
- opis in uveljavitev urbanega čebelarstva.

3. PROGRAM DELAVNIC V OŠ (3. teden v januarju):

3. 1. Aktivnosti, ki jih bomo izvajali na ta dan:

Izvedli bomo 4 delavnice za otroke 1. razreda osnovne šole Srečka Kosovela Sežana. Delavnice je razčlenjena na štiri dele in sicer:

- a) **PRVI DEL:** Otroci bodo poslušali zgodbico, ki jim jo bomo pripovedovali (priloga št. 3). Tema zgodbe se nanaša na čebelico Piko in kako reši svoj panj.
- b) **DRUGI DEL:** Otroke bomo razdelili v skupine, kjer si bodo izbrali ime svoje ekipe in narisali skupno risbo. Izvedli bomo krajši kviz (10-15 min), v katerem bodo otroci odgovarjali na zastavljena vprašanja. Za konec bo zmagovalna skupina nagrajena.
- c) **TRETJI DEL:** Otroci bodo barvali različne risbe na temo čebel in medu. Na podlagi teh risb bodo sestavili zgodbico, ki smo jim jo povedali. Otroke bomo razdelili v več skupin. Med risanjem jim bomo dijaki pomagali.
- d) **ČETRTI DEL:** Za zaključek Medenega kraškega dneva, bomo otroke pogostili z medenimi dobrotami (medenjaki, med in kruh, peciva iz medu, čaj z medom,..) in jim pripovedovali zgodbe na temo čebel, na čim bolj zabaven način. Vsaka delavnica bo potekala 45 minut. Potekala bo v učilnici, kjer bomo na začetku programa predstavili namen delavnice. Na kratko bomo opisali čebele in čebelarstvo. Z vprašanji o tem zakaj so pomembne in v kakšne namene uporabljamo med, bomo skušali spodbuditi otroke k sodelovanju.

3. 2. Lokacija:

Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana
Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana - Podružnica Lokev

3. 3. Datum delavnic:

Datum bo točno določen glede na končni posvet z ravnateljico in učiteljskim zborom osnovne šole Srečka Kosovela. Predviden termin delavnic bo v 3. tednu v januarju.

4. OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA:

4. 1. Predstavitev ideje:

Vse od začetka nastajanja naloge smo razmišljali, kako bi lahko na čim bolj zanimiv in zabaven način prikazali čebelarstvo kot dejavnost, ki v novodobnih časih vse bolj tone v pozabo. Večina ljudi se pravzaprav niti ne zaveda, kako ljudje pridemo do medu. Čebele, ki so za to zaslužne, izginjajo zaradi različnih škropiv in pesticidov ter izumiranja obrti čebelarstva.

Ker je različnih dogodkov o čebelarstvu malo, smo hoteli obuditi srečanja med čebelarji in ljudmi, ki jih to zanima.

Ob sestavljanju turističnega proizvoda smo se želeli dotakniti čim več ljudi in jim pokazati dobro plat čebelarstva in čebel, ki so nujne za oprашevanje. Z raznimi metodami raziskovanja smo ugotovili, kaj bi obiskovalce pritegnilo k obisku našega programa in sodelovanju z nami. Tako je ideja nanesa na "Medeni Kraški dan", ki bi se izvajal kot enodnevni program in bi bil festival oziroma praznik čebel in čebelarstva. S tem bi povezali ljudi in eno najstarejših kmetijskih panog. Program bi vključeval:

- predavanje čebelarjev in prikaz gojitve čebel ter pridobivanje njihovih proizvodov;
- ogled panjev in njihove zgradbe ter čebelarske opreme in obleke;
- obisk stojnic z medenimi dobrotami in tradicionalnimi dobrotami Krasa;
- pokušina različnih vrst domačega medu;
- delavnico za otroke;
- slikanje na panjske končnice;
- popestritev programa z živo glasbo.

V poglavju 4. 2. je podrobneje predstavljen turistični proizvod.

4. 2. Turistični proizvod

Turistični proizvod je program, ki obsega zabavne, kulinarčne in izobraževalne aktivnosti. Zasnovali smo turistični proizvod poimenovan "Medeni Kraški dan". Sestavljen je tako, da se ga lahko udeležijo vsi, ki jih zanima čebelarstvo ali pa le druženje. Naša ideja bi lahko postala del tradicije, kot praznik čebel na Krasu.

4. 2. 1. Program »Medeni Kraški dan«

PROGRAM:

Program bi bil zasnovan tako, da bi se lahko obiskovalci udeležili delavnice oziroma predavanja po njihovem zanimanju. Celoten festival bi potekal na terenu kar bi še bolj popestrilo celotno dogajanje. Večina aktivnosti ne bi imela določene ure, razen predavanja, ki bi jih vodili čebelarji in bi bila sklop izobraževanja. Z živo glasbo bi po celotnem dnevu popestrili zaključek festivala.

15.00 – začetek festivala

15.30-17.00 – predavanje čebelarjev in prikaz gojitve čebel ter pridobivanje njihovih proizvodov

Čez celoten dan bi se izvajale naslednje aktivnosti:

- ogled panjev in njihove zgradbe;
- obisk stojnic z medenimi dobrotami in tradicionalnimi dobrotami Krasa;
- pokušina različnih vrst domačega medu;
- delavnica za otroke (slikanje na panjske končnice).

Ob zaključku celodnevnega festivala bi za prijeten zaključek poskrbela živa glasba.

PODROBNEJŠI OPIS PROGRAMA:

15.00 – začetek dogodka: obiskovalci bi lahko prišli sami ali pa s prevozom, ki ga lahko po dogovoru organiziramo mi. Ko bi se začeli zbirati, bi jim na hitro predstavili vse aktivnosti in jih glede na njihovo zanimanje usmerili v aktivnost, ki jih najbolj zanima.

15.30-17.00 – začetek predavanja čebelarjev in prikaz gojitve čebel ter pridobivanje njihovih proizvodov: čebelarji bi opisali svojo obrt, njeno zgodovino in celoten proces pridobivanja medu.

Ogled panjev in njihove zgradbe ter čebelarske opreme in obleke: obiskovalci bi si lahko ogledali več vrst panjev, njihovo zgradbo in satovje. Prikazana bi bila tudi oprema in na razpolago bi bila tudi zaščitna obleka za nošenje.

Obisk stojnic z medenimi dobrotami in tradicionalnimi dobrotami Krasa: stojnice bi bile postavljene skozi celotno območje izvajajočega se dogodka. Na njih bi bila mogoča pokušina raznovrstnih medenih dobrot, tradicionalnih jedi in domačih kraških specialitet.

Pokušina različnih vrst domačega medu: ker se celoten dogodek vrtil okoli čebelarstva in čebel, ne smemo pozabiti na med. Na voljo bi bilo več vrst domačega medu za pokušino in poleg bi bilo tudi tekmovanje v pokušanju različnih vrst medu in ugotavljanje ustrezne vrste le tega.

Delavnica za otroke: otroci so tisti na katere se moramo obrniti, da jih ozavestimo o pomenu obstoja čebel za nas in naš planet, saj bodo oni v prihodnosti prenašali znanje naprej. Delavnice bi naredili čim bolj zabavne v sodelovanju z različnimi društvi in slikarji ali umetniki. Delavnice bi bile razdeljene po starosti, tako da bi bili otroci razdeljeni v starostne skupine. Zabavno bi povezali s poučnim. Organizirali bi tudi tekmovanje v ustvarjanju najlepše panjske končnice.

4. 3. Način trženja turističnega proizvoda

Za zadovoljitev potreb kupca smo oblikovali vse sestavine trženjskega spleta (P 7):

➤ **IZDELEK OZIROMA STORITEV – PRODUCT (P 1):**

Naš turistični proizvod je program na Krasu, ki je namenjen privabljanju ljudi s cele Slovenije z namenom, da spoznajo čebelarstvo kot staro tradicionalno obrt in čebele ki so velikega pomena za nas in naš planet. Radi bi da na družaben in zabaven način privabimo veliko ljudi. (Predstavitev izdelka oziroma storitve v celotnem poglavju 4).

➤ **CENA – PRICE (P 2):**

Ob organizaciji in izvedbi proizvoda, bi se skušali ljudem približati tudi z dostopnimi cenami. Kasneje bi cene prilagodili povpraševanju obiskovalcev in cenam ponudnikom posameznih storitev (material, hrana, prevoz,...).

➤ **DISTRIBUCIJA – DISTRIBUTION (P 3):**

Naše storitve bomo ponujali direktno in vsem, ki so zainteresirani za obisk dogodka. Poskušali bi se povezati s turističnim informativnim centrom in občino Sežana za uspešno izvedbo tega dogodka.

➤ **PROMOCIJA – PROMOTION (P 4):**

Za boljšo prepoznavnost dogodka Medeni Kraški dan v Sloveniji smo se poslužili naslednjega orodja tržnega komuniciranja:

- Izmišljena zgodba o čebelici Piki (priloga št. 3)
- Izdelava logotipa Medeni Kraški dan (priloga št. 8)
- Oglaševanje prek spleta in sicer Facebook stran Medeni Kraški dan
- Oblikovali smo zgibanko (priloga št. 10)
- Posneti video oglas

➤ **ČLOVEŠKI VIRI – PEOPLE (P 5):**

Zavedamo se, da je pogoj za uspešno izvedbo dogodka tudi zadostno število primerno usposobljenih, komunikativnih in prijaznih ljudi. Člani bi sodelovali pri izvajanju programa s pomočjo zunanjih oseb.

➤ **ORGANIZACIJA – PROCESS (P 6):**

Temelj uspeha je uspešna organizacija, ki mora temeljit na usklajenosti, sodelovanju in medsebojni podpori. Člani, kot tudi zunanje osebe, morajo imeti za primerno delovanje tudi ustrezno profesionalnost.

4. 4. Finančni načrt

Ob vsakem projektu mora biti izdelan tudi finančni načrt. V okvirno ceno turističnega proizvoda so vključeni stroški hrane, materiala in organizacijski stroški (avtobusni prevozi – glede na povpraševanje).

Ceno za udeleženca smo izračunali na podlagi naslednjih kalkulacij:

- Material 5€
- Hrana 5€
- Organizacijski stroški 7€
- Avtobusni prevozi doplačilo (odvisno od relacije)

Skupna cena znaša: 17€ + doplačilo prevoza

Cena na udeleženca znaša 17€.

Program bi bil izveden z namenom druženja, ohranjanja tradicije in zabave. Naš namen ni zaslužiti temveč pokriti stroške dogodka. Cena se lahko spremeni, odvisno od števila obiskovalcev in prevoza.

4. 5. Terminski načrt

Terminski načrt v spodaj prikazanem gantogramu smo izdelali na začetku naše projektne - raziskovalne naloge z naslovom "Medeni kraški dan". Časovno smo prikazali potek posameznih aktivnosti od zasnove ideje do njene realizacije.

Čas/ Aktivnosti	Sept 2015	Okt 2015	Nov 2015	Dec 2015	Jan 2016	Feb 2016	Mar 2016	Apr 2016	Maj 2016
Iskanje idej za raziskovalno nalogo									
Spoznavanje oblike in vsebine raziskovalne naloge									
Raziskava (izvedba anket)									
Oblikovanje pavšalnega proizvoda									
Idejna zasnova za turistično tržnico									
Sodelovanje na turistični tržnici									
Aktivnosti za izvedbo programa									
Izvedba programa									

5. SKLEPNI DEL

Z našo raziskovalno nalogo smo skušali ozavestiti ljudi o čebelarstvu, čebelah in medu. S tem smo hoteli promovirati Kras in ustvariti zabavno in sproščujoče okolje za druženje. Glavni namen je poleg promocije Krasa, je tudi ohranitev oziroma obuditev tradicionalne obrti čebelarstva. Mislimo, da je vsebina naloge dosegla vse zahteve razpisa Več znanja za več turizma, na temo »Zeleni turizem«.

Osredotočili smo se, da je proizvod zanimiv, v sodelovanju z naravo, poučen in da s tem dogodkom lahko naredimo nekaj dobrega; v tem primeru za čebele in čebelarstvo. Namen je bil, da ljudje vidijo in tudi začnejo dojemati, da so vse bolj ogrožene čebele kot živalska vrsta in čebelarstvo kot stara tradicionalna obrt.

S pisanjem naloge smo se veliko naučili, s strani raziskovanja kot tudi organizacije, kar nam bo zelo koristilo v nadaljnjem šolanju. Naslednji izziv, ki se nam bliža je predstavitev naše ideje na turistični tržnici.

6. VIRI

Knjige:

- Mencej M. in Kolenc F.: Priročnik za čebelarske začetnike; Ljubljana 1981
- NORMAN, Jill; Med naravno sladilo, dar cvetlic, zelišč in dreves; Ljubljana 1993
- Jože Babnik: Od čebele do medu; Ljubljana 1998
- Andrej Gogala: Čebele Slovenije; Ljubljana 2014
- Natalija Žlavs: Čebelarstvo; Litija 2008
- Milana Megliča in Vladimirja Augušтина: VAROJA, ČEBELA, ČEBELAR; Lukovica 2007

Internet:

- <https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cebele>
- <http://www.czs.si/>
- <http://www.medica-cesar.si/spletna-trznica>
- <http://www.bodieko.si/med-kozmetika>
- <http://cebelar.blog.siol.net/2010/10/28/11-dobrih-razlogov-za-uporabo-medu/>
- <http://www.loski.cebelerji.si/index.php?module=strani&stranid=177>
- https://www.google.si/search?q=%C4%8Debele&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj2nNGkwZfKAhVBKA8KHcmiAI4Q_AUIBygB&biw=1280&bih=880#tbn=isch&q=%C4%8Debelica+maja&imgsrc=r7F5QKqXtHLJFM%3A
- https://www.google.si/search?q=%C4%8Debele&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj2nNGkwZfKAhVBKA8KHcmiAI4Q_AUIBygB&biw=1280&bih=880#tbn=isch&q=%C4%8Debelica+&imgsrc=4PR62CAIqskR7M%3A
- https://www.google.si/search?q=opis+%C4%8Debele&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj08M3Nw5fKAhVD7g4KHSKDAOoQ_AUIBygB&biw=1280&bih=880#imgsrc=QDi2tNF6-bbfQM%3A

PRILOGE

- PRILOGA 1: **Anketni vprašalnik**
- PRILOGA 2: **Statistična obdelava ankete**
- PRILOGA 3: **Zgodbica**
- PRILOGA 4: **Čebelji pridelki in njihova uporaba**
- PRILOGA 5: **Uporaba medu**
- PRILOGA 6: **Opis čebel**
- PRILOGA 7: **Urbano čebelarstvo**
- PRILOGA 8: **Logotip**
- PRILOGA 9: **Seznam sodelujočih dijakov**
- PRILOGA 10: **Zgibanka**
- PRILOGA 11: **Intervju z gospodom Jožetom Grudnom**

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik:

VPRAŠALNIK O ČEBELARSTVU

Smo skupina dijakov četrtega letnika Šolskega centra Srečka Kosovela v Sežani, smer ekonomski tehnik.

Prijavili smo se na letošnji 13. mednarodni festival Več znanja za več turizma. Glavna tema festivala je Zeleni turizem. Na festivalu bomo predstavili čebelarstvo, čebele in med, z namenom da ljudi opomnimo kako vplivajo na nas in na naš planet. Prosimo Vas, da nam z izpolnitvijo spodnjega vprašalnika pomagate pri raziskovalnem delu naloge.

Pri vsakem vprašanju obkrožite odgovor, ki velja za vas.

1. Spol:

- Moški
- Ženska

2. Starost:

- do 15 let
- od 15 do 25 let
- od 25 do 35 let
- od 35 do 45 let
- od 45 do 55 let
- od 55 do 65 let
- nad 65 let

3. Kako pogosto jeste med?

- Nikoli
- Občasno
- Redno

4. Koliko vrst medu poznate?

- 1-2 vrste medu
- 3-4 vrste medu
- 5 ali več vrst medu

5. Kateri med je vam najboljši?

- Gozdni med
- Akacijev med
- Lipov med
- Kostanjev med
- Cvetlični med
- Smrekov med
- Hojev med

6. Ali veste kako se razmnožujejo čebele?

- DA

- NE

7. Kako dobro poznate delo čebelarja?

- Nič
- Malo
- Veliko

8. Ali poznate zdravilne učinke medu?

- DA
- NE

8a. Če ste na prejšnjem vprašanju odgovorili z da, naštejite katere zdravilne učinke poznate?

9. Ali veste zakaj so čebele pomembne za naravo in ljudi?

- DA
- NE

10. Razen medu poznate še kakšen čebelji proizvod?

- DA
- NE

10a. Če ste na prejšnjem vprašanju odgovorili z DA, katerega?

PRILOGA 2: Statistična obdelava ankete

Statistična obdelava ankete:1. Spol:

Najprej smo ugotovili kolikšen delež ženskega in moškega spola je reševalo vprašalnik o čebelarstvu.

Tabela 1: Struktura anketiranih glede na spol

Odgovor	Število odgovorov
Ženske	58
Moški	54

Vir: anketa, januar 2016

Graf 1: Struktura anketiranih glede na spol

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa je razvidno, da je bila večina anketiranih žensk in sicer 52% , ostalih 48% anketiranih pa je bilo moških.

2. Starost:

Z drugim vprašanjem smo želeli ugotoviti, starost anketiranih oseb.

Tabela 2: Struktura anketiranih po starosti

Starost	Število odgovorov
do 15 let	17
od 15 do 25 let	25
od 25 do 35 let	10
od 35 do 45 let	15
od 45 do 55 let	8
od 55 do 65 let	19
nad 65 let	18

Vir: anketa, januar 2016

Graf 2: Struktura anketiranih po starosti

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa je razvidno, da je bilo največ anketirancev starih od 15 do 25 let in sicer 22%. najmanj anketirancev je bilo starih od 45 do 55 let to je 7%. ostalih anketirancev do 15 let je 15% , od 25 do 35 let je 9%, od 35 do 45 let je 14%, od 55 do 65 je 17% in nad 65 let pa je 16% anketirancev.

3. Kako pogosto jeste med?

S tretjim vprašanjem smo želeli ugotoviti, kako pogosto anketiranci jedo med.

Tabela 3: Struktura anketiranih glede na pogostost uporabe medu v prehrani

Odgovor	Število odgovorov
nikoli	24
občasno	52
redno	36

Vir: anketa, januar 2016

Graf 3: Struktura anketiranih glede na pogostost uporabe medu v prehrani

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: Iz grafa je razvidno, da največ anketirancev in sicer 52, to je 47% je med občasno, 36 anketirancev, to je 32% ga je redno in 24 anketirancev, to je 21% nikoli ne je medu.

4. Koliko vrst medu poznate?

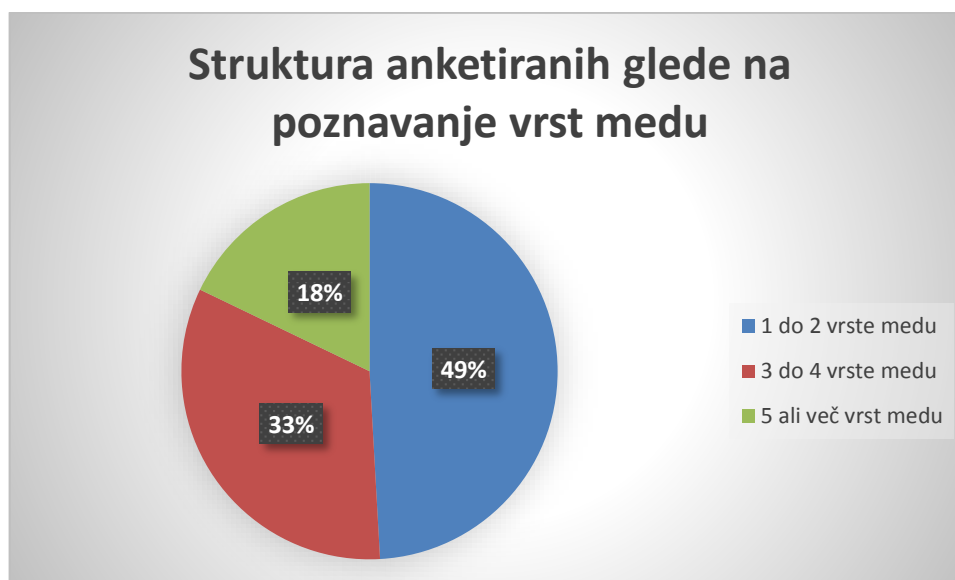
Zanimalo nas je tudi, koliko vrst medu anketiranci poznajo.

Tabela 4: Struktura anketiranih glede na njihovo poznavanje vrst medu

Odgovor	Število odgovorov
1-2 vrste medu	55
3-4 vrste medu	37
5 ali več vrst medu	20

Vir: anketa, januar 2016

Graf 4: Struktura anketiranih glede na njihovo poznavanje vrst medu

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 4 je razvidno, da večina anketiranih pozna največ 1-2 vrsti medu in sicer 49% udeležencev ankete, 33% anketiranih je odgovorilo, da pozna 3-4 vrste medu ter najmanj udeležencev ankete to je 18%, pozna 5 ali več vrst medu.

5. Kateri med je vam najboljši?

S tem vprašanjem smo med anketiranimi želeli ugotoviti, kateri med jim je najboljši.

Tabela: Struktura anketiranih glede na njihovo najboljšo vrsto medu

Odgovor	Število odgovorov
Gozdni med	10
Akacijev med	5
Lipov med	26
Kostanjev med	21
Cvetlični med	35
Smrekov med	10
Hojev med	5

Vir: anketa, januar 2016

Graf 5: Struktura anketiranih glede na njihovo najboljšo vrsto medu

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 5 je razvidno, da je 31 odstotkom anketiranih najboljša vrsta medu Cvetlični med, 23% anketiranih je najboljša vrsta medu Lipov med, 19% anketiranih je Kostanjev med, 5% anketiranih je Gozdni in Smrekov med, 5% anketiranih je Akacijev med ter 4% anketiranih je najboljša vrsta medu Hojev med.

6. Ali veste kako se razmnožujejo čebele?

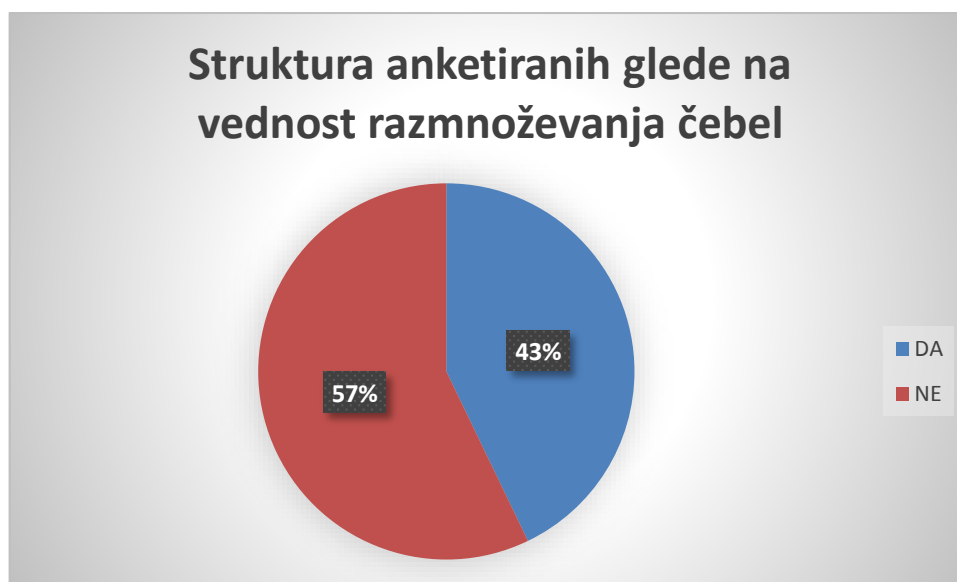
Zanimalo nas je ali anketirani vedo, kako se čebele razmnožujejo.

Tabela 6: Struktura anketiranih glede na vednost razmnoževanja čebel

Odgovor	Število odgovorov
DA	48
NE	64

Vir: anketa, januar 2016

Graf 6: Struktura anketiranih glede na vednost razmnoževanja čebel

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 6 je razvidno, da kar 57% anketiranih ne ve kako se čebele razmnožujejo, ostalih 43% pa ve.

7. Kako dobro poznate delo čebelarja?

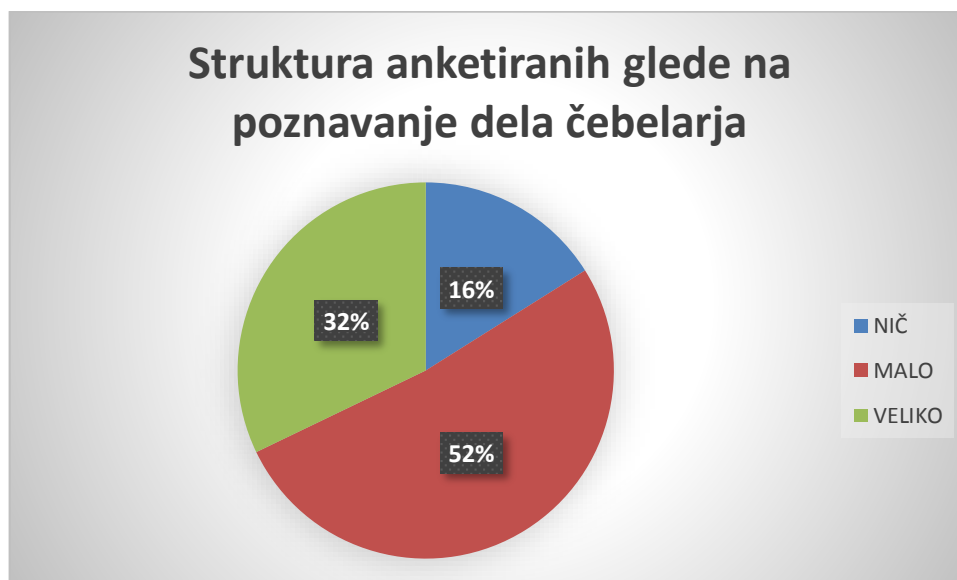
S tem vprašanjem smo pridobili podatke o tem, koliko anketiranih pozna delo čebelarja.

Tabela 7: struktura anketiranih glede na poznavanje dela čebelarja

Odgovor	Število odgovorov
NIČ	18
MALO	58
VELIKO	36

Vir: anketa, januar 2016

Graf 7: struktura anketiranih glede na poznavanje dela čebelarja

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 7 je razvidno, da je največ anketiranim osebam in sicer 52%, malo poznana dejavnost čebelarja. 32% anketiranih je odgovorilo, da poznajo delo čebelarja ter 16% anketiranih je odgovorilo, da ne pozna dela čebelarja.

8. Ali poznate zdravilne učinke medu?

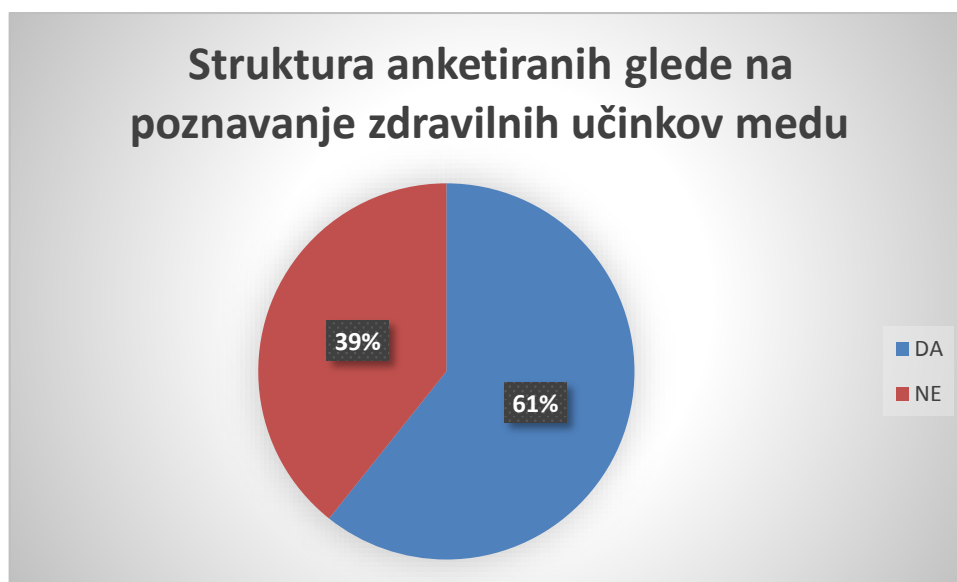
Zanimalo nas je ali anketirani poznajo zdravilne učinke medu.

Tabela 8: Struktura anketiranih glede na poznavanje zdravilnih učinkov medu

Odgovor	Število odgovorov
DA	68
NE	44

Vir: anketa, januar 2016

Graf 8: Struktura anketiranih glede na poznavanje zdravilnih učinkov medu

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 8 je razvidno, da večina anketiranih in sicer 61%, pozna zdravilne učinke medu, ostalih 39% anketiranih pa jih ne pozna.

8. a) Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z da, naštejte katere zdravilne učinke poznate?

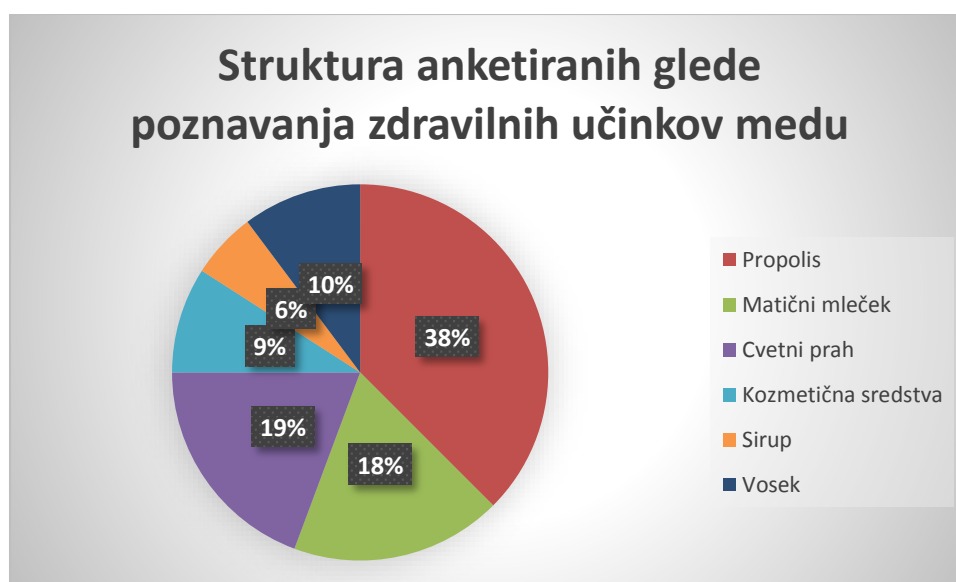
Zanimalo naj je, katere zdravilne učinke še poznajo anketirani, ki so odgovorili pri prejšnjem vprašanju z DA.

Tabela 8.a: Struktura anketiranih glede poznavanja zdravilnih učinkov medu

Odgovor	Število odgovorov
pomirja kašelj	18
veliko vitaminov in mineralov	6
celjenje ran	10
boljši krvni obtok	3
zdravljenje vnetja grla, sluznice	31

Vir: anketa, januar 2016

Graf 8.a: Struktura anketiranih glede poznavanja zdravilnih učinkov medu

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 8.a je razvidno, da je največ anketiranih in sicer 46% odgovorilo, da je eden izmed najbolj poznanih zdravilnih učinkov medu, zdravljenje vnetja grla in sluznice. 26% anketiranih je odgovorilo, da je med učinkovit pri pomiritvi kašlja, 15% anketiranih je odgovorilo, da med pomaga pri celjenju ran, 9% anketiranih je odgovorilo, da med vsebuje veliko vitaminov in mineralov ter najmanj anketiranih to so 4%, je odgovorilo, da med učinkuje pri boljšem krvnem obtoku.

9. Ali veste zakaj so čebele pomembne za naravo in ljudi?

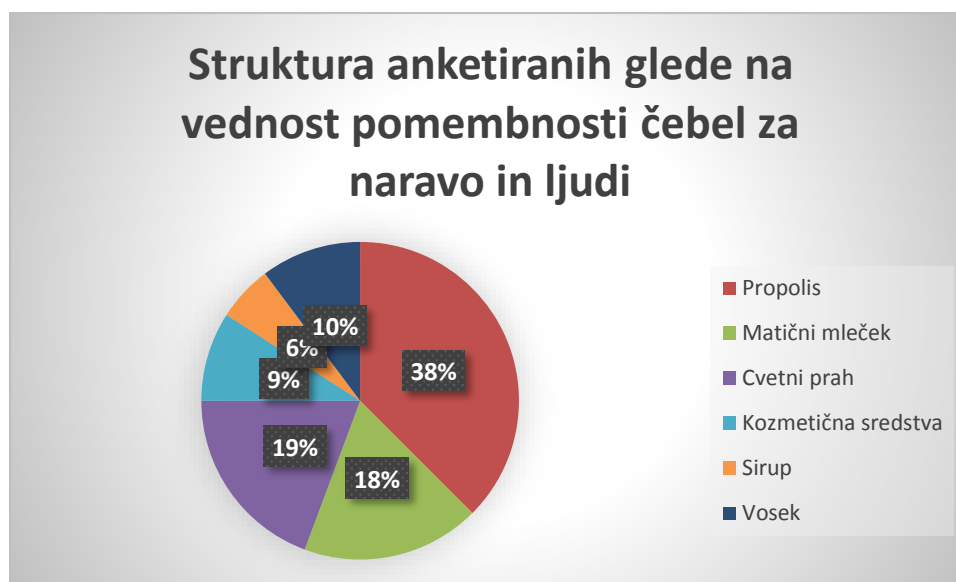
Zanimalo nas je, če anketirani vedo zakaj so čebele pomembne za naravo in ljudi.

Tabela 9: Struktura anketiranih glede na vednost pomembnosti čebel za naravo in ljudi

Odgovor	Število odgovorov
DA	57
NE	55

Vir: anketa, januar 2016

Graf 9: Struktura anketiranih glede na vednost pomembnosti čebel za naravo in ljudi

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 9 je razvidno, da 51% anketiranih ve, zakaj so čebele pomembne za naravo in ljudi, ostalih 49% pa ne ve kakšna je pomembnost čebel za naravo in ljudi.

10. Razen medu poznate še kakšen čebelji proizvod?

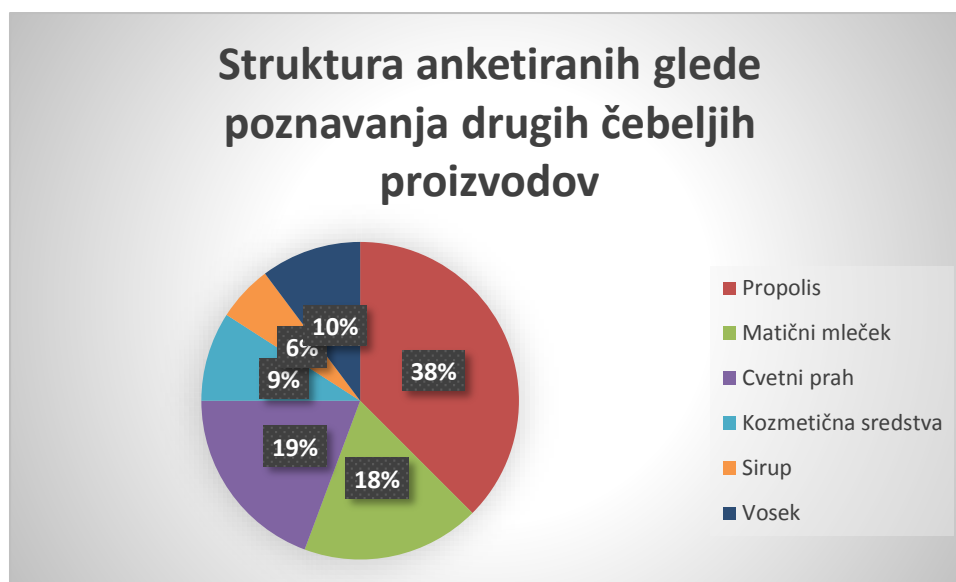
Zanimalo nas je ali anketirani poznajo še kakšen drug čebelji proizvod, razen medu.

Tabela 10: Struktura anketiranih glede poznavanja drugih čebeljih proizvodov

Odgovor	Število odgovorov
DA	88
NE	24

Vir: anketa, januar 2016

Graf 10: Struktura anketiranih glede poznavanja drugih čebeljih proizvodov

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 10 je razvidno, da kar 79% anketiranih pozna druge vrste čebeljih proizvodov, ostalih 21% anketirancev pa jih ne pozna.

10. a) Če ste na prejšnjem vprašanju odgovorili z DA, katerega?

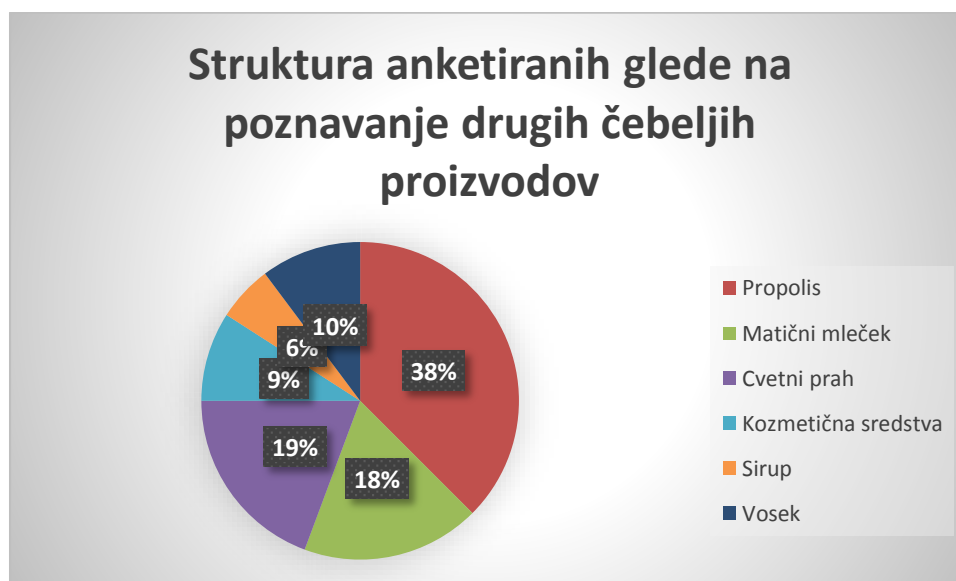
Pri 10. a vprašanju nas je zanimalo, če anketirani poznajo še kakšen čebelji proizvod razen medu.

Tabela 10.a: Struktura anketiranih glede na poznavanje drugih čebeljih proizvodov

Odgovor	Število odgovorov
PROPOLIS	33
MATIČNI MLEČEK	16
CVETNI PRAH	17
KOZMETIČNA SREDSTVA	8
SIRUP	5
VOSEK	9

Vir: anketa, januar 2016

Graf 10.a: Struktura anketiranih glede na poznavanje drugih čebeljih proizvodov

Vir: anketa, januar 2016

Razlaga: iz grafa 10.a je razvidno, da največ anketirancev pozna propolis in sicer 38%. 19% anketiranih pozna razen medu še cvetni prah, 18% anketiranih pozna matični mleček, 9% anketiranih pozna razen medu še različna kozmetična sredstva, 10% anketiranih pozna vosek ter najmanj anketiranih in sicer 6%, razen medu pozna še čebelji proizvod sirup.

PRILOGA 3: Zgodbica za otroke

Zgodbica za otroke:

Na zapuščenem obrobju gozda je stal star panj, kjer so domovale ljubke in marljive čebelice. Čebelice so bile posebne zaradi medu, ki so ga naredile. Njihov med je bil prepoznaven daleč na okrog. Kljub dobremu medu pa za le-tega ni noben vedel, saj ni bilo čebelarjev, da bi skrbeli za panj.

Med vsemi čebelami pa je bila ena izmed najbolj drobnih čebelica po imenu Pika. Čeprav ni bila tako velika kot druge, je bila bolj marljiva in tudi prebrisana. Čebelici Piki je prišlo na misel, da bi preprečila propad njihovega panja in se tako domislila načrta, ki bi jih rešil. Ob večernem mraku je sklicala vse svoje čebelje prijatelje na pogovor. Kovanje načrta, ki ga je predlagala se je zavlekel pozno v noč. Sprva se je zdel zelo zapleten, vendar pa čebelici Piki ni povzročal težav, saj je bila pogumna in odločna.

Zgodaj zjutraj še preden je sonce vzšlo, so čebelje družine odbrenčale do polno cvetnega prahu dišečih cvetlic ter pričele z oprашevanjem. Pika in njena najboljša prijateljica čebelica Katka sta odleteli proti bližnjemu mestecu. Med potjo sta si prepevali pesmice. Nenadoma pa sta za seboj zaslišali glasno brenčanje, ki se jima je vse močneje približevalo. Bil je čmrli Jakob, njun prijatelj. Vprašal ju je kaj počneta tako daleč stran. V odgovor mu je Pika začela pripovedovati kako njihov panj razpada, saj ni bilo že dolgo nobenega čebelarja, da bi za njih poskrbel. In tako mu je razložila načrt kako bo popravila panj in ohranila njihov med. Jakob je bil zelo presenečen kaj se jim je pripetilo in jima takoj priskočil na pomoč. Pozno popoldan so prileteli v mesto, kjer pa ni bilo vse, kakor si je Pika zamislila pri svojem načrtu. Mesto je bilo polno ljudi, zato so čebelji prijatelji morali biti še pozornejši. Od celodnevnega letenja so bili zelo utrujeni, zato so odleteli na najbližjo in najvišjo okensko polico, da bi se spočili. Takrat pa se je Katka ujela v past. Prilepila se je na pajkovo mrežo in se poskušala rešiti iz nje, vendar pa ji ni uspelo. Na pomoč sta ji priskočila tudi Pika in Jakob, ampak zaman. Vse se je pripetilo tako hitro. Iz luknjice na okenski polici pa je prilezel velik pajek. Močno so se ga ustrašili, saj je bil večji od njih. V strahu je vsa panična brenčala, vendar ji ni uspelo pobegniti. Pajek ji je vzkliknil, da se ne bo tako hitro rešila iz njegove mreže. Pajku so se poredile sline ob pogledu na čebelico Katko. Pika in Jakob sta ga rotila naj jo izpusti, vendar jima ni uspelo. Že ko je bil pajek z mislimi pri slastnem obedu, pa je Piki in Jakobu uspelo z zvijačo pretentati pajka. Bližnjo cvetlico sta povlekla za list, iz njega pa so se vsule vodne kaplje. Premočen je odskočil in tako sta Pika in Jakob rešila Katko. Vsi srečni so odleteli do majhne hišice, kjer je živel čebelar, ki je nekoč skrbel za njihov dom in med, ki so ga pridelale. Žal čebelarja ni bilo doma.

Znočilo se je in ostale čebelje družine so se že vrnile v svoj panj. Ker se Pika in Katka niso vrnile so vsi v panju začeli skrbeti. Spraševali so se, kje se potepata Pika in Katka.

Pika in njeni prijatelji so se zbudili v ranem jutru. Prebudilo jih je prijetno žvrgolenje vrabčka. Prijeten vonj iz trga je privabljal ljudi, četudi so bili nekateri še v posteljah. Čebelji prijatelji so se odpravili na potep do trga. Tam so bile postavljene stojnice na katerih so čebelarji in drugi trgovci prodajali svoje okusne izdelke. Pika se je odločila, da bo s prijatelji preletela in pregledala vse stojnice, kjer so čebelarji imeli svoje pridelke. Ta odločitev je zahtevala veliko zbranosti in poguma, saj so jih pri letenju ovirali ljudje. Ko so obšli vse stojnice so za vogalom opazili starejšega čebelarja, ki je otrokom z veseljem delil svoje zadnje stekleničke medu. Družina je v zadnjem hipu opazila, da je ta čebelar nekoč skrbel za njih. Pika in prijatelji so začeli glasno brenčati ob čebelarjevi stojnici tako, da bi jih slišal. Na kar pa se je stari mož spolnil, da mu je ta zvok od nekje znan. Ko je zagledal Piko se je močno razveselil. Vedel je, da se jim je nekaj pripetilo. Opoldne ko je zvonilo iz bližnje cerkve, so odpravili do obrobja gozda, kjer je bil čebelji domek. Jakob je priklical vse čebelje družinice in prijatelje pred čebelnjak. Čebelar se je medtem domislil kako jim bo popravil in obnovil dom, saj bi v nasprotnem primeru ta propadel. Zvečerilo se je in stari gospod je končal s svojim delom. Utujen se je ulegel zraven panja in zaspal. Zjutraj, ko se je začelo daniti, so čebelice pričele s svojim delom, nabiranjem cvetnega prahu. Delo so z veseljem in zagnanostjo opravile v hipu. Nato pa se je čebelar prebudil in v hipu poskočil. Opazil je kako so bile čebelice pridne in nabrale toliko cvetnega prahu, za nagrado jim je obljubil, da bo še naprej skrbel za njih in njihov domek. Čebelice so mu vsako leto več prahu nabrale. To je čebelarju omogočalo velik pridelek medu in medenih izdelkov. Začel je tudi s povečano prodajo, saj mu je posel dobro tekel. Ta med pridnih čebelic se je še dandanes ohranil, saj je najslajši med vsemi.

PRILOGA 4: Čebelji pridelki in njihova uporaba

Čebelji pridelki

Med: Cvetlični med naberejo čebele na travniških cvetlicah in drugih cvetočih rastlinah. Barva cvetličnega medu je v vseh odtenkih od svetlo rumene do rumenkasto rjave. Kristalizira se prej ali pozneje. Uporabljamo ga za celjenje ran, odrgnin in opeklin ter v kozmetične namene. Med pomirja kašelj in lajša izkašljevanje. Ugodno vpliva na rast in razvoj otrok, na rast kosti in zobovja ter na prebavo. Poleg tega je med pomemben vir energije, ki je mišicam lahko hitro na voljo, bogat je s številnimi hranilnimi snovmi, minerali, vitamini in antioksidanti, ki jih v velikih količinah uporabljajo športniki. Pri starejših ljudeh in okrevancih izboljšuje krvni obtok in ugodno vpliva na okvarjeno srce.

Propolis: pojavlja se v obliki tekočine (kapljic), mazil in sredstev v drugih oblikah. Uporabljamo ga za lajšanje prehladnih obolenj, zdravljenje vnetij sluznic (predvsem sluznic ustne votline, grla, kože), zdravljenje ran in odrgnin, glivičnih obolenj ter za zaviranje rakastih obolenj.

Cvetni prah: Cvetni prah je za čebeljo družino glavni vir ostalih pomembnih hranil, kot so proteini, minerali, maščobe in ostale substance. Prisotnost teh sestavin dokazuje, da se cvetni prah lahko uporablja tudi v prehrani ljudi. Ker je cvetni prah večinoma mešanica različnih pelodov se le ta razlikuje tudi v vsebnosti hranilnih komponent. Cvetni prah, ki so ga čebele nabirale le na eni vrsti rastline imenujemo monofloren cvetni prah, posledično pa vsebuje konstantno oziroma bolj enakomerno sestavo biološko aktivnih snovi. Po navadi pa večinoma čebelarji pridobivajo mešani cvetni prah, saj takšnega naberejo čebele.

Matični mleček: Mlečni mleček krepi imunski sistem, možganske celice in deluje kot antioksidant. Matični mleček ima izjemno moč, saj po njegovi zaslugi matica živi približno pet let, medtem ko druge čebele ne dočakajo niti 45 dni. Je izvleček, bogat s hranili, ki spodbuja in poživlja organizem ter mu pomaga premagati utrujenost, vzdržati intelektualne napore in krepi naravni imunski sistem. Deluje pozitivno na telo in duha zaradi svoje sposobnosti obnavljanja človeških celic. Krepi imunski sistem, ohranja vitalnost in vrača energijo, saj je bogat s hranilnimi snovmi.

Vosek: Vosek izdelujejo parne voskovne žleze, ki ležijo na sprednji strani čebeljega zadka. Celice voskovnih žlez izločajo tekoči vosek, ki se na površini strdi. Čebele iz zadka s pomočjo dlačic na nogah prenesejo satje v usta in ga oblikujejo v želeno obliko, pri čemer igra pomembno vlogo tudi med, saj je med prav tako surovina in pogoj za izdelavo voska. Čebelji vosek je izdelek, ki povzroča najmanj alergij med čebeljimi izdelki. Koži daje elastičnost, jo preskrbuje z vlago in ima hkrati antiseptični učinek, kar pomeni, da jo ščiti pred obolenji. Je sestavina krem, mazil, ličil, vodoodpornih izdelkov, utrjevalcev za lase, mil in parfumov. Vosek se v zobozdravstvu uporablja za izdelovanje modelov, medtem ko se zaradi antiseptičnega učinka uporablja v pripravkih za celjenje ran in opeklin. Če čebelji vosek žvečite, med drugim pomaga pri vnetju ustne votline in dlesni, obolelega požiralnika in želodca, pri astmi ter čisti nosno in čelno votlino.

Apitoksin- čebelji strup: Čebelji strup proizvaja čebela v žlezi strupnici v zadku in ga skladišči v strupnem mešičku. Dobimo ga v obliki injekcij, mazil in različnih sredstev. Uporabljamo ga za zdravljenje kronične in akutne bolečine pri artristih in artrozah, za odpravljanje oz. zmanjševanje brazgotin po večjih poškodbah in operacijah, za zaviranje rakastega procesa in proti vsem revmatičnim obolenjem.

PRILOGA 5: Uporaba medu

Kozmetika: Velika prednost medu je, da je učinkuje brez posebne predelave. Zaradi tega je izjemno priljubljena sestavina domače kozmetike. Z nekaj žlicami medu in še kakšno sestavino, ki jo imamo v hladilniku lahko v trenutku pripravimo učinkovit negovalni izdelek. Med odpravlja akne, vlaži in mehča kožo, ščiti pred sončnimi žarki, ohranja mladostni videz in skrbi za sijoče lase. Med je popolnoma naravna "čudežna" sestavina številnih kozmetičnih izdelkov, ki ji je vse do danes uspelo ohraniti veliko prednost pred tekmeci. Negovalni izdelki, ki jih lahko pripravimo iz medu:

- mazilo za razpokane roke
- obloga iz cvetnega prahu za čiščenje kože
- hranilna krema
- losjon proti prhljaju

Kulinarika: Med je bil v preteklosti edino sladilo, ki so ga uporabljali naši predniki. Danes zavzema tretje mesto sladila za v kuhinjo. Surov in neobdelan med, je najboljši, ki ga lahko uporabite kot sladilo. Če med uporabljamo kot sladilo, moramo biti pozorni, da ga dodamo, ko je napitek že malce ohlajen, sicer izgubi zdravilne učinke. To pa ni edina možnost – med lahko namesto sladila uporabimo tudi pri peki slaščic in kuhi. Lahko pa ga enostavno prelijemo po kaši in zdrobu, ali pa ga namažemo na kruh ter se tako izognemo drugim sladkim namazom.

Zdravstvo: Med se že od nekdaj uporablja v ljudskem zdravilstvu tako za zdravljenje različnih bolezni, kot za krepitev organizma. Med uničuje bakterije in preprečuje njihovo razmnoževanje. Zato se uporablja pri zdravljenju pljučnih in želodčnih bolezni, pa tudi bolezni ledvic in mehurja. Učinkovit je tudi pri zaprtju, lajšanju oslovskega kašlja, senenega nahoda, astme, srbečice in opeklin. Umirja in je najboljše naravno uspavalno, priporoča se srčnim bolnikom, ki prebolevajo infarkt, za krepitev po boleznih in kot idealno poživilo za športnike. Že nekoč pa so med uporabljali kot mazilo za rane.

PRILOGA 6: Opis čebel

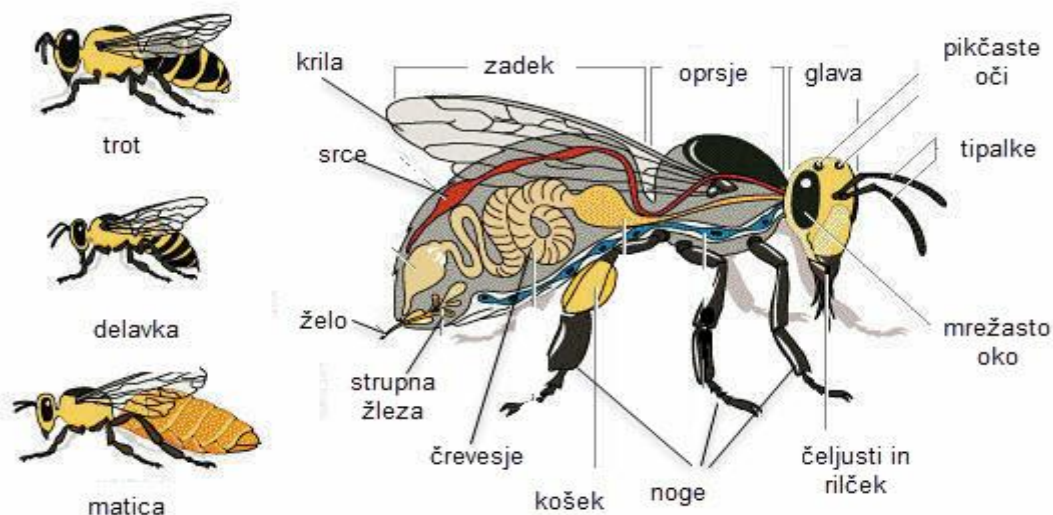
Čebele so neuvrščeni takson žuželk, ki ga uvrščamo med kožokrilce. Poznano je približno 20.000 vrst čebel, ki so razdeljene v sedem do devet družin. Njihova glavna značilnost je prilagojenost hranjenju z nektarjem in cvetnim prahom, s čemer hranijo tudi svoje ličinke. V ta namen imajo strukturo za prenašanje in shranjevanje peloda, največkrat v obliki posebno oblikovanih dlačic na telesu. V ekosistemu opravljajo pomembno vlogo opraševalcev in so s tega stališča pomembne tudi za človeka. Med njimi je najbolj znana družina pravih čebel (čmrliji in medonosne čebele).

Telesne značilnosti

Najzanesljivejša znaka, po katerem čebele ločimo od drugih kožokrilcev, sta:

- njihov ščit ob strani oprsja, ki ne sega nazaj do izrastkov zunanjšega skeleta, ki od zgoraj prekrivata bazo kril
- široke, ploščate in pogosto kosmate zadnje noge

Spola se na zunaj ločita po številu tipalk, saj jih imajo samci 13, samice pa 12. Večinoma imajo dobro razvit in dolg, koničast jeziček za srkanje nektarja, vendar to ni značilnost vseh čebel. Po dolžini jezička čebele delimo na dve neformalni skupini: kratko jezičaste in dolgo jezičaste. Poleg jezička ima tudi grizalo, ki ga čebele, podobno kot ose, uporabljajo za gradnjo gnezda. Večina čebel ima obrambno strukturo - želo, ki je modificirana legica, povezana s strupno žlezo. Brez žela so samo predstavniki poddružine neželatih čebel, ki sodijo med prave čebele. Najmanjše čebele zrastejo do 2,1 mm v dolžino, največje pa zrastejo do skoraj štirih centimetrov v dolžino (samice indonezijskih vrst) in imajo premer kril do 63 mm.

PRILOGA 7: Urbano čebelarstvo

Urbano čebelarstvo

Čebele obiskujejo cvetove, iz katerih srkajo nektar. So izredno pomembne za ljudi in živali, saj brez njih ne bi bilo sadnih in zelenjavnih sadežev. Družba BTC in Čebelarstva zveza Slovenije sta združili moči v želji po spodbujanju urbanega (mestnega) čebelarstva. Prizadevata si tudi za ohranjanje kranjske sivke in ozaveščanje ljudi o pomembnosti čebel za okolje. Tako so kranjske čebele, ki so avtohtona čebelja vrsta na našem območju, v teh dneh dobile novo domovanje na travniku ob Vodnem mestu Atlantis.

Pri besedni zvezi "urbano oz. mestno "čebelarjenje" ima marsikdo pomisleke; češ da čebelarjenje v mestih ni mogoče, da čebele nimajo dovolj virov hrane, da bodo čebele ogrožale ljudi in podobno. Vendar so ti pomisleki odveč. V mestu je namreč veliko rastlin, ki jih lahko najdemo v mestnih parkih, na zelenicah, v drevoredih in na zasejanih gredicah, kjer lahko čebele najdejo medicino in cvetni prah. Po navadi te rastline tudi niso škropljene proti škodljivcem in kot takšne zagotavljajo čebelarjem kakovostno hrano. Čebele pa tudi ne letajo po mestu in ogrožajo ljudi, ampak si v bližnji okolici poiščejo kakšen pašni vir in se posvetijo nabiranju medicinske, mane ali cvetnega prahu. Pašna čebela redkokdaj piči - to se zgodi le, če jo po nesreči pohodimo ali stisnemo, pik je samo njen obrambni mehanizem.

Približno tretjina svetovnega pridelka hrane zraste na rastlinah, ki so jih oprášili živali. Velik delež k temu prispevajo čebele s svojim načrtnim zbiranjem peloda. Zaradi tega je pomen čebel za preživetje človeštva kritičen. Vrednost pridelka, za katerega oprášitev so poskrbele čebele, samo v ZDA ocenjujejo na 15 milijard dolarjev. Človek ogroža čebele predvsem z neselektivnim škropljenjem poljščin s pesticidi, ki lahko neposredno zastrupijo čebele. V splošnem naj bi se škropljenje izvajalo zvečer, ko čebele niso aktivne.

PRILOGA 8: Logotip

PRILOGA 9: Seznam sodelujočih dijakov

Naziv šole	Ime in priimek dijaka	Razred/letnik in smer	Kraj stalnega bivališča	Letnica rojstva
ŠCSK Sežana	Nejc Poles	4.et	Klanec pri Kozini	1996
ŠCSK Sežana	Denis Kresevič	4.et	Račice	1997
ŠCSK Sežana	Eleonora Ranova	4.et	Podgrad	1996
ŠCSK Sežana	Karin Logar	4.et	Il.Bistrica	1997
ŠCSK Sežana	Rok Poljšak	4.et	Sežana	1996

PRILOGA 10: Zgibanka

ČEBELE

Čebele imajo velik pomen v naravi, saj oprahujejo. Ker pa jih je vse manj, moramo preprečiti upadanje njihovega števila. Potrebno jim je zagotoviti čim boljše življenjske pogoje, čebelarjem pa čim lažje upravljanje s čebelarstvo dejavnostjo. Zavedati se moramo, da čebele postajajo vse bolj ogrožena živalska vrsta.

»Če ne bi jedel medu, bi umrl 40 let prej!«
(Pitagora)

ČEBELJI PRIDELKI

- ◆ Med
- ◆ Propolis
- ◆ Cvetni prah
- ◆ Matični mleček
- ◆ Vosek
- ◆ Apitoksin (čebelji strup)

UPORABA MEDU

- ◆ Kozmetika
- ◆ Kulinarika
- ◆ zdravstvo

Avtorji: Karin, Denis, Nejc, Rok in ~~Leonora~~
Mentorica: Lena Dobrinja
Sežana, oktober 2015

MEDENI KRAŠKI DAN

ZABAVNE
KULINARČNE
IZOBRAŽEVALNE
»AKTIVNOSTI«

PROGRAM MEDENI KRAŠKI DAN

- ◆ Začetek dogodka
- ◆ Začetek predavanja čebelarjev in prikaz gojitve čebel ter pridobivanje njihovih proizvodov
- ◆ Ogleđ panjev in njihove zgradbe ter čebelarstvo opreme in obleke
- ◆ Obisk stojnic z medenimi dobrotami in tradicionalnimi dobrotami Krasa
- ◆ Pokušina različnih vrst domačega medu
- ◆ Delavnica za otroke
- ◆ Ob zaključku živa glasba

Cena: 17€ + prevoz

ŠE NEKAJ ZANIMIVOSTI...

- ◆ Najstarejši najdeni fosil čebel: 50 milijonov let
- ◆ Kranjska čebelja pasma je po razširjenosti druga na svetu
- ◆ Čebelja ličinka v šestih dneh poveča svojo težo za 500-krat
- ◆ Leti s hitrostjo 24 km/
- ◆ Med poletom zaokroži 250 do 300-krat v sekundi
- ◆ Matica v primerjavi s čebeljo delavko živi 50 krat dlje
- ◆ Dobro zaznavajo vibracije
- ◆ Poleti živijo 10-14 dni
- ◆ Pozimi do 140 dni
- ◆ V posameznih primerih živi več kot 140 dni

PROGRAM DELAVNIC V OŠ

- ◆ Pripovedovanje zgodbe (čebelica Pika reši svoj panj)
- ◆ Razdelitev v skupine, risanje skupne risbe, kviz
- ◆ Barvanje različnih risb na temo čebel in medu
- ◆ Sestavljanje zgodbe po risbah
- ◆ Pogostitev z medenimi dobrotami

LOKACIJA:

- ◆ Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana
- ◆ OŠ Srečka Kosovela Sežana-podružnica Lokev

TERMIN DELAVNIC:

- ◆ 3. teden Januarja

PRILOGA 11: Intervju z gospodom Jožetom Grudnom

1. Gospod Gruden ali mi lahko zaupate koliko let se že ukvarjate s čebelarstvom?

S čebelarstvom se ukvarjam že 4 leta.

2. Koliko ste bili stari, ko ste se začeli ukvarjati s to obrtjo?

Star sem bil rosnih 45 let.

3. Kdo vas je navdušil za to?

Ubistvu sam. Obrt me je zanimala in tako sem začel uresničevati to željo.

4. Kako se spominjate začetkov čebelarjenja? Je bilo čebelarstvo prisotno že prej v vaši družini?

Začetki so bili boleči zaradi pikov čebel in prazne denarnice (*smeh*). Veliko je bilo potrebno vložiti truda in tudi sredstev. Čebelarstvo je bilo že prej prisotno v moji družini. Imel jih je oče že dolgo let nazaj.

5. Koliko časa pa recimo preživite pri čebelah?

Pri čebelah preživim največ časa od marca do avgusta. Vsak drugi dan, po 4 ure na dan. Pozimi pa imam samo zdravljenje z oksalno kislino.

6. Kaj je tisto, kar vas pri čebelah pritegne?

Pri čebelah mi je najbolj všeč vonj, ki "udari" kadar odpiram panj in delo z njimi.

7. Koliko panjev imate? Kakšni so? So stacionarni ali jih imate na tovornjaku?

Imam 16 panjev in 5 rezervnih družin. Uporabljam panj vrste AŽ, ki so poimenovani po Antonu Žnidaršiču in so najbolj uporabljeni v Sloveniji. Izdelujem jih sam doma, iz lesa in stirodurja. Imam pa oboje, stacionarne in mobilne.

8. Ali tudi vi selite čebele ali jih imate samo doma?

Imam jih samo doma, čeprav imam že opremo za preseljevanje čebel in upam, da jih bom lahko že naslednje leto peljal na pašo.

8. Ali imate več vrst čebel?

Imam samo eno vrsto in sicer Kranjsko sivko.

9. Katere vrste medu točite?

Imam cvetlični, gozdni, hojev in akacijin med.

10. Kdo so vaši glavni kupci in kje lahko kupimo vaše izdelke?

Največ kupcev je ravno sovaščanov. Med prodajam samo doma.

11. Kako pomembno je, da ljudje kupujejo med pri lokalnemu čebelarju?

Je pomembno, ker vedo iz kje izhaja in kakšno je poreklo. Če ljudje kupujejo pri lokalnemu čebelarju ga lahko tako tudi podprejo. Ob tem mu lahko tudi zaupajo, da med ni mešan s sladkorjem in vodo (prevara s katero si nekateri pripomorejo k povečanju količine medu).

12. Ali izdelujete tudi druge izdelke iz medu?

Med, medico in vosek.

13. Se vam zdi, da smo Slovenci, še posebno mladi, dovolj seznanjeni s koristnostjo čebel in zdravilnim učinkom uživanja čebeljih izdelkov?

Ne, nasploh mladi.

14. Kaj bi svetovali mladim?

Naj pridejo k meni in kupijo med (*smeh*). Da so čebele pomembnejše kot si mladi mislijo, za oprашevanje in življenje.

15. Ste vključeni v čebelarstvo zvezo Slovenije?

V čebelarstvo Zvezo Slovenije nisem vključen, sem pa član čebelarskega društva Antona Žnidaršiča v Ilirski Bistrici.

16. Ali veste koliko je v Sloveniji čebelarjev?

V Sloveniji je okoli 9000 čebelarjev. Samo štirje so v moji vasi.

17. Kaj je glavni problem slovenskih čebelarjev?

Problem čebelarjev so bolezni, pesticidi in škropiva, slabo vreme in varoja (majhen zunanji zajedavec čebel).

20. V medijih je bilo veliko polemik o zdravljenju čebel in vplivanja na oporečnost medu. Kaj na to porečete in kako zdravite svoje čebele?

Mediji so preveč "napihnili" zgodbo, sam pa za zdravljenje čebel uporabljam mravljično in oksalno kislino. Z mravljično kislino imam šok terapijo, vsakih 7 dni in ponavljam ta proces tako dolgo dokler varoja ne odpade od čebel. Oksalno kislino pa uporabljam za zimsko zatiranje varoje.

21. Ampak vaše življenje niso le čebele. Kaj lahko še poveste o sebi?

Sem strasten hribolazec. Rad preživljam čas v naravi. Sedaj sem pa varuška vnuka (*smeh*).